

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

თავისუფლებით შეწირული

თავისუფლებით შეწირული, წინასწარ ყოველგვარი (სახელმწიფო, საბატონო, სამოხელეო და ა. შ.) გადასახადებისაგან გათავისუფლებული გლეხი, რ-საც საკუთარი ბატონი ეკლესიას სწირავდა. ამ აქტით შემწირველი ცოდვათა მოსანანიებლად იმქვეყნიური ცხოვრებისაკენ იმსუბუქებდა გზას. ქრონოლოგიურად, თ. შ. XI-XIII სს. დოკუმენტებშია დადასტურებული. თ. შ. შეიძლება ყოფილიყო ერთი პირი ან მთელი სოფელი. შეწირულის მოვალეობებს განსაზღვრავდა შემწირველი. თ. შ-ის მდგომარეობა მებეგრე გლეხისაგან განსხვავებით უფრო მსუბუქი იყო (წყაროს კაზმვა, მენისქვილე, ცვილის, ბეთის, ღვინის შიტანა ეკლესიაში). ძირითადი მოვალეობა კი იყო მდიდრული ალაპი შემწირველის „სულის საოხად“. თ. შ-ის ვალდებულება-მოვალეობანი ეკლესიისადმი წერილობით არ ფორმდებოდა, ამიტომ იყო თ. შ-ის მდგრადობის დამძიმების შემთხვევები, ზოგჯერ შემწირველი თ. შ-ს „უსამართლო ბეგარას“ ადებდა, რასაც ეკლესია აპროტესტებდა.

ლიტ.: ბ ე რ ძ ნ ი შ ვ ი ლ ი მ., გლეხთა კატეგორიები XI-XIII სს-ში, «ივ. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიის ინ-ტის შრომები», 1960, ტ. 5, ნაკვ. 1.

დ. მეგრელაძე
